

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 192. Quid præterea notandum sit circa excusationem ob infirmitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

licet n. 20. ipse cum *Gob.* in Exp. tr. 5. n. 622. alii-
que meritò dicat oppositum esse probabilius, cum
non ostendatur sufficiens fundamentum dicendi,
quòd Ecclesia ejusmodi Horam præcipiat per mo-
dum unius orationis indivisibilis, partes autem illæ
retineant rationem notabilis orationis: Hinc *Laym.*
& *Illf.* suprà valde probabiliter dicunt, si quis possit
recitare, quantum sufficit ad materiam peccati mor-
talis, sive quantum est una parva Hora, (secun-
dum dicta n. 1202.) esse ad hoc obligationem; si au-
tem sit minùs, dicunt nequidem sub veniali recitan-
dum, quia seorsim non censetur æstimabilis ad fi-
nem à lege intentum.

1221 §. III. Si quis non habeat majorem partem Of-
ficii hujus diei, putant *Escob. Tamb.* suprà, *Stoz*
n. 402. non teneri supponere aliud Officium, quia
Ecclesia præscribit suum cuique diei Officium, nec
scitur, quòd obliget ad immutandum: sed dicen-
dum est cum *Gob. Sponer* & aliis teneri orare, sal-
tem ex communi, vel Officium simile, quia præce-
ptum orandi est in possessione, & secundum dicen-
da n. 1250., valde probabile est cum tali immutatio-
ne impleri substantiam præcepti.

1222 §. IV. Hactenus dicta valent, non solum respec-
tu beneficiati, qui fortè ex justitia tenetur recitare,
sed etiam respectu illorum, qui ex sola religione ob-
ligantur ad orandum, est enim pro omnibus eadem
ratio, *Carden.* n. 16. contra *Filgueram.*

1223 Q. 192. Quid præterea notandum sit circa ex-
cusationem ob infirmitatem. R. Seqq.

§. I. Qui ob infirmitatem non potest recitare
totum, & dubitat, an possit partem, secundum
Suar. Sanch. Laym. l. 4. t. I. c. 6. n. 2. *Carden.* in 2.
crisi d. 33. n. 19. *Neuss.* apud *Gob.* t. 5. n. 732. in ap-
pend., ad nihil tenetur: quod *Illf.* t. 5. n. 165. di-
cit

tit non improbabiler posse sustineri, quia in eiusmodi dubiis vix attingi potest punctum obligationis, & ne scrupulis aperiatur via, consuetudo legem interpretatur, ut sic dubitans censeatur liber: & quamvis possessio videatur esse pro præcepto, tamen putant id non obstare ob adjunctum periculum gravis nocementi, uti insinuabitur n. 1225: & maxime hic valet, quia simul adesset perplexitas, ex qua homo non posset se expedire, cum sit æquè periculum nocendi valetudini, quod illicitum est, quàm transgrediendi præceptum orandi.

§. II. *Sanch.* in Conf. l. 7. c. 2. d. 45. n. 4. *Tamb.* 1224
in Decal. l. 2. c. 5. §. 8. à n. 13. *Stoz* l. 1. p. 3. n. 402. *Gob.*
n. 471. & alii docent, si æger ex recitatione Horarum verosimiliter credat aliquam crudelitatem stomachi vel capitis gravationem vel virium lassitudinem vel etiam febrim tardiùs remissionem, excusari ab Horis, quia hujusmodi damna, quæ in corpore sano sunt levia, in ægroto sunt gravia: hinc *Cap. Clericus*, 2. dist. 91. pro legitima causa non orandi habetur inæqualitas corporis, quæ non sonat morbum gravem: unde, inquiunt iidem AA. cum *Pellex.* T. 1. tr. 5. c. 8. n. 116., licet tales infirmi bonam diem partem confabulationibus expendant, atque etiam libros recreationis causâ legant, inde non sequitur teneri ad Horas, quia sermones & lectiones illæ afferunt ægro recreationem, nec morbus inde ingravescit sed potiùs levatur, è contrà recitatio Horarum est res seria & ex sua natura gravat caput ac molestiam affert: unde etiam postquam febris infirmum deseruit, dum adhuc vires sunt imbecilles & homo convalescit, potest ad aliquot dies differre recitationem, quia illa imbecillitas adhuc censeatur infirmitas, nec verisimile est, quod Ecclesia post tot labores neget eam requiem ægro: hinc etiam fieri poterit,

poterit , ut quis prius celebret Missam quam oret
 Horas, uti cum aliis *Sanch. Tamb. Stoꝝ* n. 402, *Gob.* n.
 715. & alii.

1225

§. III. Indubio , aũ morbus sit gravis an levis,
 aut an recitatio sit allatura grave nocumentum vel
 non, standum est iudicio Medici vel Superioris, aut
 in horum defectu alterius viri prudentis, *Silv. Sot.*
Sanch. aliique cum *Pelliz.* n. 115. Aut etiam stare
 potes opinione propria , inquit *Gob.* n. 474., si sis
 ita prudens , ut per te possis de talibus ferre iudi-
 cium. Si autem nec illi nec tu possitis resolvere du-
 bium, sed illud permaneat, *Suar.* dicit esse obliga-
 tionem recitandi, quia præceptum est in possessione,
 sed *Bonac. Castrop.* t. 7. d. 2. p. 6. n. 10. *Neuff. Stoꝝ*
 supra & alii dicunt te non obligari, quia quando pe-
 riculum , an illa recitatio sit graviter nocitura , est
 certum , Ecclesia non obligat, cum non obliget ad
 exponendum se certo periculo ; & hoc probabile
 esse dicit *Tamb.* l. 1. c. 3. §. 7. v. *Hora Canonica*, n.
 2. , quod confirmari potest ex dictis n. 1223.

1226

§. IV. Si quis ob infirmitatem non possit reci-
 tare debito tempore, possit autem alio, v. g. si à pran-
 dio laboret quartanâ, manè autem sit liber , aut è
 contrâ, putant *Canus, Henriq. Caram.* aliique eum
 non teneri anticipare vel postea supplere Horas re-
 spondentes illi tempori, quo ægrotat, quia obliga-
 tio anticipandâ vel supplendi videtur cum tantum
 esse , quando impedimentum est ex nostra liberta-
 te : hanc sententiam dicunt esse probabilem *Sanch.*
 d. 43. n. 7. *Less.* l. 2. c. 37. n. 43. *Diana* p. 4. t. 4. R.
 10. *Bonart. Gob.* n. 711. *Sporer* n. 172., sed proba-
 bilitatem non video, ideoque opposita absolutè ce-
 nenda est cum *Castrop.* n. 16. *Pelliz. Tamb.* n. 20.
Stoꝝ n. 409., Ratio est manifesta, quia quòd oretur
 hoc vel illo tempore, est circumstantia accidentalis
 tantum,

tantum, obligatio autem orandi totum Officium incipit à media nocte & durat per singulas partes diei naturalis usque ad alteram mediam noctem.

§. V. Magna lassitudo, v. g. per longum iter, 1227
faciens ut sit impotentia moralis recitandi, comparatur infirmitati ac similiter excusat; uti notant *Coton. Neuss. Stoꝝ* n. 402. Rarò tamen erit tanta, ut impotentiam moralem afferat.

Q. 193. Quid addendum sit circa excusationem 1228
ob occupationes aliasque causas. R. Seqq.

§. I. Occupatio studii secundum se non excusat, nisi hic & nunc sit necessarium nec compossibile cum Horis, hinc *Alex. VII.* damnavit hanc 21. prop. habens *Capellaniam collativam aut quodvis aliud beneficium Ecclesiasticum, si studio literarum vacet, satisfacit suæ obligationi, si Officium per alium recitet*: falsitas autem illius propositionis inde patet; quòd obligatio recitandi sit personalis, adeoque non possit committi alteri: Studium autem in hac damnatione ponitur exempli causâ, & idem est de alia simili occupatione.

§. II. *Caram.* docet eum, qui ex officio, v. g. 1229
in scribendo, in Confessionibus audiendis occupatus est per 12. horas diei naturalis, non teneri illâ die recitare Officium canonicum, sed oppositum est certum, cum supersint aliæ 12. horæ, *Carden.* in 1. crisi d. 32.

§. III. Si quis careat Breviario vel sit cæcus, sciat 1230
autem de memoria magnam partem Officii, *Soto* dubitat, an teneatur recitare; & non teneri dixerunt aliqui apud *Sanch.* in Conf. l. 7. c. 2 d. 46., quia beneficium memoriæ habet se sicut privilegium, quo nemo tenetur uti; sed oppositum rectè docent *Nav. Suar. Bonac. Valens. Az. Sanch. Less. Castrop. Carden.* in 2. crisi d. 33. n. 36. *Gob.* in Exp. tr. 5. n. 717. *Illf. T. 5.*